

ד. העושה מלאכה בשבת בזדון — דינו בכרת. בעדים ובהתראה — בסקילה. ומסר רב ממגילת סתרים שכתוב בה בשם איסי בן יהודה, שעל מלאכה אחת מן המלאכות אין חיוב סקילה. ואנו מסופקים איזוהי. ואולם מלאכת הוצאה אינה בכלל הספק, כפי ששנינו בברייתא שיש עליה סקילה. [וכן יש דעה שמעביר ד"א ברשות הרבים אינו בכלל הספק. וי"א תולש וי"א מעמר. עפ"י גמרא צו:]. ויש דעה החולקת על איסי (עתוס). וכן מדברי הרמב"ם דייקו האחרונים שפסק דלא כאיסי. העושה בשוגג — חייב חטאת.

— בכל ט"ל המלאכות, שלא פטר איסי באחת אלא מסקילה (רש"י ותוס'. וגם כרת חייב בכולן, שאל"כ לא היה חייב חטאת. וכמוש"כ הרמב"ן הרשב"א והריטב"א. ומדברי ר"ח (צו:): מבואר שלדברי איסי יש מלאכה אחת שאין בה חיוב חטאת. (וע' גם בהגהות מלא הרועים כאן). ויש מי שכתב שאין 'חילוק מלאכות' כשעושה מלאכה אחת עם מלאכות אחרות, והשוגג בכולן בהעלם אחד — חייב ל"ח חטאות (רא"מ הורביץ). [לדעת רבי יוסי (ע). הבערה ללא יצאת, ואין בה מיתה ולא חטאת].

דף ז

- ז. מה דינם של המקומות דלהלן לענין הגדרת רשויות שבת?
  - א. קרן זוית הסמוכה לרשות הרבים.
  - ב. השטח שבין העמודים שברה"ר, והאצטבאות שלפני העמודים.
  - ג. הפצים המונחים ברה"ר (ובשאר רשויות), או שאר דברים שבני אדם נמנעים מלדרוס או להשתמש עליהם.
  - ד. מקום שהוא גבוה מעשרה טפחים מקרקע הרשות.
  - ה. בית שאין בתוכו גובה עשרה וקריו משלימו לעשרה.
  - ו. חורי רשות היחיד.
  - ז. חורי רשות הרבים; חורים בכותל שברה"ר, שנמצאים למעלה מעשרה טפחים; (חורי כרמלית).
- א. קרן זוית הסמוכה לרה"ר, (כגון שביתו מוכנס פנימה מרה"ר, והניח מקרקעו לבני רשות הרבים, או בית שזויתו האחת בולטת ומעכבת את בני רה"ר מליכנס בוית האחרת. רש"י. וע' חו"א קו, ט) — אמר רבי יוחנן: דינה ככרמלית, אע"פ שלעתים נדחקים רבים ונכנסים לשם — אין תשמישה נוחה. (ואפילו לר' אליעזר הסובר צדי רה"ר כרה"ר דמו, (ואולי אף כשיש להם חיפופים) — התשמיש בקרן-זוית פחות נוח. עפ"י תוס').

ב. מקום בין העמודים (— המיועדים לתליית סחורה, ברחבת העיר) — לרבי יוחנן דינו ככרמלית, לפי שתשמיש אותו מקום אינו נוח, (כי העמודים אינם עומדים זה כנגד זה. עפ"י רש"י; תוס' עירובין ו:), ולר' זירא בשם רב יהודה, דינו כרשות הרבים. (ואע"פ שאין בין עמוד לעמוד ט"ז אמה — הואיל והרבים בוקעים שם, וחוצה להם יש ט"ז אמה. תוס').

הרי"ף (לגרסתנו) פסק כרבי יוחנן. וכן דעת הרשב"א הרא"ש רבנו ירוחם והטור ורוב הפוסקים' (כ"כ המאירי וכ"ה במשנ"ב), שהרי הלכה כריו"ח כנגד רב ושמואל וכל שכן כנגד רב יהודה תלמידים. אבל דעת הרמב"ם שבין העמודים דינו כרה"ר. וכן משמע בשלחן ערוך (שמה, יד).

אצטבאות שלפני העמודים לדעת הכל הן כרמלית, שאין תשמיש האצטבא נוח לרבים כבין העמודים. ל"א: אין הרבים דורסים עליה כבין העמודים. (הרשב"א צידד שאפילו אין האיצטבא גבוהה שלשה טפחים מהקרקע דינה ככרמלית, מפני שהיא לפני העמודים ואינה נוחה להידרס).

ג. לבנה זקופה ברה"ר, אם היא גבוהה ג' טפחים — אינה בטלה לרה"ר, והזורק על גבה פטור. [אם היא רחבה ארבעה — הרי זו כרמלית. ואם לאו — מקום פטור, שאין כרמלית פחותה מארבעה]. זרק וטח בפניה בתוך י' טפחים מהקרקע — חייב כזורק לרה"ר.

מיני קוצים שברה"ר — לאביי ורבא, אפילו אינם גבוהים ג' טפחים — אינם נדונים כרה"ר, והעוקר או מניח שם — פטור. ואילו חייא בר רב (גרסת הרי"ף: רב חייא בר אשי) חולק, אבל צואה שאנשים נמנעים מלדרוס עליה — אינה כרה"ר. ורב אשי אמר: אפילו צואה בטלה לרה"ר.

א. כתב הרשב"א: רק דברים כגון קוצים, העשויים לזרוק שם, אבל כלים וכדומה, דברים שאינם עשויים להתעכב ברה"ר — אינם חולקים רשות לעצמם אלא בטלים לגבי הרשות. ובספר 'חדש האביב' כתב מסברה להפך, שככר או ספר המונחים ברה"ר אפילו רב אשי מודה שפטור. ונראה שדבריו ייתכנו רק לשיטות הראשונים שכלים רחבים על ארבעה נידונים ככרמלית או כמקום פטור ולא כרה"ר.

ב. הפוסקים פסקו הלכה כרב אשי, שכל דבר שאינו גבוה שלשה, אפילו הרבים נמנעים מלדרוס עליו — בטל לרשות הרבים. ואולם התור"ד כתב שהלכה שצואה אינה בטלה, שהרי אביי ורבא ור' חייא בר רב מסכימים לדבר, והלכה כמותם כנגד היחיד. (וגרס' רב מנשיא' במקום 'רב אשי').

ג. מקום בכרמלית המוגבה ג' טפחים עד י' ואין בו רוחב ד' — לדעת רש"י (וכ"מ בריטב"א) הרי זה מקום פטור, כמו אילו היה מונח ברשות הרבים, אבל דעת הרמב"ם הר"ן ועוד פוסקים (ע' בית יוסף ורמ"א שמה, יט) שדינו ככרמלית, 'מצא מין את מינו וניעור'. וברשות היחיד — כל דבר שנמצא שם, גבוה או נמוך רחב או צר — דינו כרשות היחיד. (פוסקים). ע' פרטים נוספים להלן ח.

ד. החלל שלמעלה מעשרה פעמים נידון כרשות שלמטה ופעמים כמקום פטור; — רשות היחיד בוקעת ועולה עד לרקיע ולעולם נשארת רשות היחיד.

יש אומרים שזה דוקא במקום גדור במחיצות אבל כגון עמוד גבוה י' — אין אורו רשות היחיד (ערמב"ן ורשב"א להלן צט).

אבל ברשות הרבים — מקום פטור הוא. (ואם זה משטח אופקי ורחב ארבעה — הרי זה רה"י, שהרי הוא מוגבה י' טפחים. ואם אינו רחב ארבעה — מקום פטור. ואם הוא משטח זקוף — לעולם הוא מקום פטור למעלה מ'י'. עפ"י רש"י.)

הכרמלית, נתנו בה קולת רשות הרבים, שלמעלה מ'י' מקום פטור הוא. (ואם הוא 'מקום המסויים' (=) משטח אופקי שמתמשים על גביו), אם הוא רחב ד' — הרי הוא רשות היחיד. ואם לאו — מקום פטור.)

ה. בית שאין תוכו עשרה טפחים וקריו משלימו לעשרה — אסור לטלטל בתוכו ארבע אמות, כדין הכרמלית, שהרי אין שם חלל מוקף מחיצת עשרה. גג הבית — הריהו רשות היחיד, שהרי גבוה עשרה.

א. בבאור הלכה (שמה, טו) נסתפק שמא מן התורה תוך הבית הינו רשות היחיד גמורה והזורק לתוכו מרה"ר חייב. [ולכך לא אמרו בגמרא בקיצור 'תוכו כרמלית']. ואולם החזו"ן-איש (סה, יז) כתב להוכיח מדברי התוס' שכל שאין חלל עשרה הריהו מקום פטור מהתורה. וכן כתב בשו"ת שבט הלוי ח"א קכה, והוכיח זאת מדברי התוס' בשני מקומות.
ב. יש מי שכתב שאם נכנסים אל בית זה דרך הגג — דינו כחורי רשות היחיד ומותר לטלטל בכולו. עפ"י 'חדש האביב'.

חקק בקרקעיתו ארבעה טפחים על ארבעה והשלימו לגובה עשרה — הרי כולו רה"י, גם השטח שסביבות החקק, לפי שסביבות החקק נידונים כחורי רה"י שדינם כרה"י.
ואפילו היה החקק מרוחק מן המחיצות הרבה. תוס'. ומבואר בכמה ראשונים שאם אין במחיצות הבית החיצונות עשרה טפחים, אין מצרפים החקק להשלים לגובה עשרה אלא אם היה סמוך למחיצות פחות משלשה טפחים (עפ"י תו"י, רמב"ן ורא"ש).

ו. חורי רשות היחיד כרשות היחיד דמו.

נחלקו הדעות בחורים המפולשים לעבר השני שהוא רשות הרבים, האם דינם כחורי רשות היחיד, או שמא כיון שהרבים משתמשים באותם חורים, אין דינם כחורי רה"י (מובא במשנ"ב שמה סק"י. ובריטב"א כאן יש לדייק שאין דינם כחורי רה"י).

ז. חורי רשות הרבים — אביי אומר: כרה"ר הם, [ואינם דומים לקרן זוית הסמוכה לרה"ר, כי תשמיש החורים נוח יותר לבני רה"ר]. רבא אומר: לאו כרה"ר דמו.

היו רחבים ד' — הריהם כרמלית. ואם לאו — מקום פטור. וכן הלכה. רי"ף וש"פ. ואין אומרים 'חוקקין להשלים' לעשותו כרמלית. ע' 'חדושי הר"ן'. חורי רה"ר בתוך שלשה טפחים לקרקע — כתב הרשב"א שדינם כקרקע רה"ר.

חורים שלמעלה מעשרה, הפונים לרה"ר — אם הם רחבים ארבעה, דינם כרשות היחיד. ואם לאו — באנו למחלוקת רבי מאיר וחכמים האם חוקקים להשלים (כמובן רק כשהכותל רחב ארבעה), להחשיב החור כיש בו חלל ארבעה אם לאו.

א. התוס' כתבו שחורים קטנים אין חוקקים להשלים, וכאן מדובר בחורים מפולשים שיש בהם ארבעה מצדו האחר של הכותל, ברה"י, ולכך דינם כרה"י, ואילו בצד רה"ר אין בהם ד', ולר' מאיר חוקקים להשלים להחשיב מקום הנחה ארבעה על ארבעה. וכעיי"ו בריטב"א. ויש אומרים שדי בחור הרחב טפה, שיש בו שיעור אהל לטומאה (מובא בריטב"א).

ב. הרשב"א (ק). הביא מרב האי גאון שהמחלוקת אמורה רק בחור גבוה עשרה בצמצום אבל למעלה מזה פטור, שממקום פטור הוא בא. והקשה על כך.

ג. חורי כרמלית — אינם ככרמלית אלא נידונים כרשות נפרדת, הכל לפי גבהם ורחבם (או"ח שמה, יז).

דפים ז — ח

ח. זרק חפץ ונח על גופו של אילן — מה דינו?